

**Wyrok z dnia 10 czerwca 1997 r.
II UKN 177/97**

Przepis art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin ((jednolity tekst: Dz.U. z 1995 r. Nr 30, poz. 154), przewidujący zwiększenie emerytur i rent o 1% za każdy rok pracy górniczej ponad 20 lat, nie obowiązuje od dnia wejścia w życie art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.).

Przewodniczący SSN: Maria Mańkowska, Sędziowie SN: Zbigniew Myszkowski, Barbara Wagner (sprawozdawca).

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 10 czerwca 1997 r. sprawy z wniosku Ryszarda W. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w R. o wysokość górniczej emerytury, na skutek kasacji wnioskodawcy od wyroku Sądu Apelacyjnego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 6 listopada 1996 r. [...]

o d d a l i ł kasację.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach, Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku, wyrokiem z dnia 21 sierpnia 1995 r. [...], oddalił odwołanie Ryszarda W. od decyzji wydanej przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych-Oddział w R., odmawiającej wypłaty dodatku do emerytury górniczej, przewidzianego w art. 11 ust. 2 ustawy z dnia 1 lutego 1983 r. o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. Nr 5, poz. 32), powoływanej dalej jako ?ustawa o z.e.g.@. Sąd ustalił, że Ryszard W. pobiera emeryturę górniczą od 27 listopada 1990 r. Decyzją z dnia 20 sierpnia 1992 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych ustalił nową wysokość świadczenia odwołującego się, z uwzględnieniem art. 6 ust. 5 ustawy z dnia 17 października 1991 r. o rewaloryzacji emerytur i rent, o zasadach ustalania emerytur i rent oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 104, poz. 450 ze zm.). Decyzja ta została uznana za prawidłową i odpowiadającą prawu wyrokiem Sądu Wojewódzkiego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 20 sierpnia 1993 r. [...], od którego rewizję Ryszarda W. oddalił Sąd Apelacyjny w Katowicach wyrokiem z dnia 9 marca 1994 r. Na wniosek z dnia 2 listopada 1994 r. organ rentowy decyzją z dnia 10 marca 1995 r. przeliczył ponownie należną odwołującemu się emeryturę według zasad przewidzianych w art. 10a ustawy o z.e.g. w brzmieniu nadanym ustawą z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 385). Zdaniem Sądu, odwołanie od tej decyzji jest bezzasadne. Dodatek przewidziany w art. 11 ust.2 ustawy o z.e.g. nie przysługuje od dnia 15 listopada 1991 r., tj. od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 17 października 1991 r. Przepis art. 21 ustawy rewaloryzacyjnej zawiera enumeratywny katalog

przysługujących do emerytur i rent dodatków, zwiększeń i wzrostów. Nie ma w nim wzrostu, o którym traktował art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.g. Według art. 45 ust. 1 w związku z art. 1 pkt 6 ustawy rewaloryzacyjnej, przepisy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin stosuje się od dnia 15 listopada 1991 r. o ile nie są sprzeczne z jej postanowieniami. Przepis art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.g. jest sprzeczny z art. 21 ustawy rewaloryzacyjnej.

Ryszard W. wyrok ten zaskarżył domagając się w rewizji z dnia 19 września 1995 r. jego zmiany przez przyznanie żadanego dodatku. Twierdził, że został go pozbawiony bezprawnie. Wywodził, że prawo do dodatku przewidzianego w art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.g. nabył przed dniem 1 stycznia 1991 r. Zarówno przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 1990 r. o rewaloryzacji emerytur i rent dla osób, które ukończyły 80 lat oraz o zmianie niektórych przepisów o zaopatrzeniu emerytalnym (Dz.U. Nr 92, poz. 540) jak i przepisy ustawy rewaloryzacyjnej przewidywały utrzymanie świadczeń przyznanych uprzednio na dotychczasowym poziomie. Skoro więc decyzją z dnia 20 grudnia 1990 r. przyznano mu dodatek do emerytury w wysokości 10% podstawy jej wymiaru, to dodatek ten powinien być nadal wypłacany.

Sąd Apelacyjny-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach, w pełni podzielając argumentację prawną Sądu I instancji, wyrokiem z dnia 6 listopada 1996 r. [...], oddalił rewizję Ryszarda W. od powyższego wyroku.

Ryszard W. wyrok ten zaskarżył kasacją, wskazując jako jej podstawę naruszenie art. 8 ust. 1 pkt 1, art. 27 ust. 1 i 2 pkt 2 i 2a, art. 28 ust. 2, art. 32 ust. 5 art. 45 ust. 1 ustawy rewaloryzacyjnej, art. 3 ust. 2, art. 9 ust. 1 pkt 1 ustawy z 14 grudnia 1990 r., art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.g. oraz art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z 14 grudnia 1982 r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz.U. Nr 40, poz. 267 ze zm.) przez przyjęcie, że po 15 listopada 1991 r. nie przysługuje wzrost emerytury górniczej o 1% za każdy rok pracy ponad 20 lat. W uzasadnieniu kasacji skarżący przytoczył argumenty powołane uprzednio w rewizji. Dodał nadto, że art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.g. nie został dotychczas uchylony, co dowodzi intencji ustawodawcy, by stosować go nadal.

W odpowiedzi na kasację organ rentowy wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.g. przewidywał wzrost emerytury górniczej o 1% podstawy jej wymiaru za każdy pełny rok pracy górniczej ponad okres wynoszący 20 lat. Przepis ten korespondował z art. 29 ust. 2 i art. 35 ust. 2 ustawy o z.e.p., które ustanawiały taki sam wzrost świadczeń emerytalno - rentowych w odniesieniu do ogółu pracowników. Ustawa rewaloryzacyjna wprowadziła nowe zasady wymiaru świadczeń, a w art. 6 ust. 5 - inny mechanizm zwiększania świadczeń górniczych. Przy ustalaniu wysokości górniczych emerytur i rent stosowany był przelicznik 1,8 lub 1,5 za każdy rok pracy tego rodzaju. Zgodnie z art. 45 ust. 1 ustawy rewaloryzacyjnej od 15 listopada 1991 r. przepisy ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników były stosowane, o ile nie pozostawały w sprzeczności z postanowieniami tejże ustawy. Przepis art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.g. pozostawał w sprzeczności z art. 6 ust. 5 oraz art. 21 ustawy rewaloryzacyjnej. Z dniem 1 listopada 1994 r. art. 6 ust. 5 ustawy rewaloryzacyjnej został uchylony przez art. 7 pkt 1 ustawy z dnia 30 czerwca 1994 r. o zmianie ustawy o

zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin oraz o zmianie niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 84, poz. 385). Ustawa zmieniająca w art. 10a ustawy o z.e.g. utrzymała co do zasady mechanizm zwiększania wysokości górniczych świadczeń emerytalno-rentowych, nieznacznie go modyfikując.

Rację ma skarżący, że art. 27 ust. 1 ustawy rewaloryzacyjnej stanowi, iż osoby, które nabyły prawo do świadczeń przez dniem wejścia jej w życie zachowują do nich prawo. Jednakże ust. 2 powołanego przepisu nakazuje rewaloryzację tych świadczeń przez obliczenie ich na nowo w sposób określony w dalszej części art.27 - z uwzględnieniem nowych reguł liczenia emerytur i rent. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. obowiązłowi temu uczynił zadość decyzjami z dnia 20 sierpnia i 20 października 1992 r. Decyzje te są prawomocne.

Jakkolwiek art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.g. nie został *expressis verbis* uchylony przez żaden późniejszy konkretny przepis ustawowy, to derogował go art. 45 ust. 1 ustawy rewaloryzacyjnej. Odmienne od sugerowanych w kasacji intencje ustawodawcy co do obowiązywania art. 11 ust. 2 ustawy o z.e.p. wynikają z treści ust. 2 obwieszczenia Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 7 marca 1995 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o zaopatrzeniu emerytalnym górników i ich rodzin (Dz.U. Nr 30, poz. 154), który stanowi, że jednolity tekst ustawy nie obejmuje jako sprzecznych z ustawą rewaloryzacyjną między innymi przepisów art. 11 ust. 1.

Kasacja jest bezzasadna. Dlatego też Sąd Najwyższy, stosownie do treści art. 393¹² KPC, orzekł jak w sentencji.

=====